

ČÁST TŘETÍ

OD ROZHODNUTÍ O ÚPADKU A POVOLENÍ ODDLUŽENÍ DO SCHVÁLENÍ ZPŮSOBU PLNĚNÍ ODDLUŽENÍ

I. CO OBSAHUJE ROZHODNUTÍ O ÚPADKU A POVOLENÍ ODDLUŽENÍ

Tato kapitola bude pojata poněkud odlišně. Její podstatou bude komentář jednoho konkrétního rozhodnutí o úpadku dlužníka spojeného s rozhodnutím o povolení oddlužení, konkrétně výroků tohoto rozhodnutí a části, která zahrnuje poučení pro účastníky řízení o opravných prostředcích.

Nejprve je však třeba odpovědět na otázku: Kdy bude rozhodnutí o úpadku dlužníka spojeno s rozhodnutím a způsobu jeho řešení?

1. Kdy bude rozhodnutí o úpadku dlužníka spojeno s rozhodnutím o způsobu jeho řešení?

Okolnosti, za nichž lze spojit tento druh meritorního rozhodnutí, jsou upraveny v § 148 a § 149 IZ.

Rozhodnutím o způsobu řešení úpadku je:

- povolení oddlužení nebo
- povolení reorganizace nebo
- prohlášení konkursu.

Podmínkou pro rozhodnutí o způsobu řešení úpadku dlužníka, je **existence rozhodnutí o úpadku dlužníka**. Zrušení rozhodnutí o úpadku dlužníka odvolacím soudem automaticky znamená zrušení výroku insolvenčního soudu o způsobu řešení úpadku.

Rozhodnutí o způsobu řešení úpadku a jeho případné spojení s rozhodnutím o úpadku je vázáno na posouzení možností, jimiž lze úpadek dlužníka řešit. Je-li u dlužníka

- a) vyloučena reorganizace (§ 316 odst. 3, § 367 odst. 3 a § 379 odst. 3 IZ) nebo
- b) vyloučeno řešení úpadku oddlužením (§ 389 a § 390 IZ),
je jediným způsobem řešení úpadku dlužníka konkurs.

V takovém případě insolvenční soud spojí rozhodnutí o úpadku s rozhodnutím o prohlášení konkursu na majetek dlužníka.

Spojí-li dlužník návrh na zahájení insolvenčního řízení s návrhem na povolení oddlužení, pak insolvenční soud spojí rozhodnutí o úpadku podle § 136 IZ s rozhodnutím o způsobu řešení úpadku dlužníka. Ustanovení § 148 odst. 3 IZ nezakládá právo dlužníka na povolení oddlužení, pouze na spojení rozhodnutí o úpadku s rozhodnutím o způsobu jeho řešení. Ani zde tak není vyloučeno, aby není-li u dlužníka povolení oddlužení možné a současně jsou dány podmínky pro prohlášení konkursu na jeho majetek stanovené v § 396 odst. 1 IZ, byl úpadek dlužníka řešen konkursem, tj. na majetek dlužníka byl prohlášen konkurs. Nejsou-li podmínky pro prohlášení konkursu dány, bude insolvenční řízení o návrhu dlužníka na zahájení insolvenčního řízení spojeného s návrhem na povolení oddlužení zastaveno (§ 396 odst. 2 IZ).

Není-li možné pro určení způsobu řešení úpadku použít výše popsaná **výkladová pravidla zakotvená v § 148 IZ**, tzn. spojit rozhodnutí o úpadku s rozhodnutím o způsobu jeho řešení, insolvenční soud rozhodne o způsobu řešení úpadku samostatným usnesením.

Povinností insolvenčního soudu je rozhodnout o způsobu řešení úpadku samostatným rozhodnutím do tří měsíců od vydání rozhodnutí o úpadku; stanovená lhůta má charakter pořádkové lhůty, tzn. že ji lze z objektivních důvodů překročit. O způsobu řešení úpadku dlužníka insolvenční soud nesmí rozhodnout dříve, než skončí schůze věřitelů, která byla svolána v rozhodnutí o úpadku. Předmětem jednání první schůze věřitelů je v souladu s § 48 odst. 2 IZ mimo jiné také **hlasování věřitelů o způsobu řešení úpadku dlužníka. To platí pro případ, že insolvenční soud o tomto způsobu řešení úpadku dlužníka nerozhodl před konáním první schůze věřitelů. To platí v případech, kdy dlužník nevyužil možnost řešit svůj úpadek některým ze sanačních způsobů, tj.**

- nechal marně uplynout lhůty pro předložení návrhů na reorganizaci (§ 316 odst. 5 a 6 IZ), resp. marně uplyne lhůta daná § 318 odst. 1 IZ nebo
 - dlužník nenavrhne řešení svého úpadku oddlužením (§ 390 odst. 1 IZ);
- v těchto případech může insolvenční soud rozhodnout o prohlášení konkursu na majetek dlužníka před konáním schůze věřitelů, která se koná po rozhodnutí o úpadku dlužníka a má na programu hlasování o způsobu řešení úpadku dlužníka (§ 149 odst. 1 IZ).

Poznámka

Do kompetence schůze věřitelů svolané v rozhodnutí o úpadku v souladu s § 150 IZ náleží rozhodování o způsobu řešení úpadku dlužníka v případech, kdy u dlužníka jsou možné dva různé způsoby řešení úpadku. Předpokladem pro rozhodování schůze o způsobu řešení úpadku je předložení včasného a projednatelného návrhu na povolení reorganizace. Pokud tomu tak není, pak přestože na programu schůze věřitelů je zařazeno hlasování o způsobu řešení úpadku dlužníka, nemůže jej insolvenční soud při schůzi věřitelů realizovat a ještě před konáním schůze věřitelů rozhodnout o prohlášení konkursu na majetek dlužníka.

Věřitelé v zásadě mohou ovlivnit způsob řešení úpadku dlužníka pouze u subjektů, u nichž je podle insolvenčního zákona přípustné řešení jejich úpadku reorganizací, tj. u subjektů, u nichž bude docházet k rozhodování, zda jejich úpadek řešit konkursem, či reorganizací. Aby úpadek dlužníka mohl být řešen reorganizací, **musí být podán návrh na povolení reorganizace**. Tento návrh je oprávněn podat dlužník i přihlášený věřitelé.

Volba schůze věřitelů mezi řešením úpadku dlužníka oddlužením nebo konkursem nepřichází obecně v úvahu. Je-li podán dlužníkem **insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení**, bude o způsobu řešení úpadku dlužníka rozhodnuto spolu s rozhodnutím o úpadku (§ 148 odst. 2 IZ). Je-li návrh na povolení oddlužení podán dlužníkem v řízení zahájeném na základě insolvenčního návrhu jiné osoby, je insolvenční soud povinen rozhodnout o způsobu řešení úpadku samostatným rozhodnutím vydaným do 30 dnů od rozhodnutí o úpadku [§ 149 odst. 2 písm. b) IZ]. Insolvenční soud při tomto svém rozhodnutí nebude vyčkávat na konání schůze věřitelů svolané v rozhodnutí o úpadku (viz § 149 odst. 2 IZ).

2. Komentované rozhodnutí o úpadku a povolení oddlužení

Jako **vzorové rozhodnutí** byl vybrán v praxi nejvíce frekventovaný druh rozhodnutí. **Spojení rozhodnutí o úpadku dlužníka a současně o povolení oddlužení** odráží skutečnost, že insolvenční řízení bylo zahájeno na základě návrhu dlužníka na zahájení insolvenčního řízení spojeného s návrhem na povolení oddlužení.

Poznámka

Výroky rozhodnutí jsou běžným písmem, komentáře kurzívou.

Nejprve krátce k tzv. záhlaví rozhodnutí:

Číslo jednací věci: je tvořeno spisovou značkou, zahrnující označení soudu (MSPH), číslo senátu (94), druh věci (INS), pořadové číslo věci (973), rok napadení věci (2018), oddíl spisu (A), číslo dokumentu v oddíle (11)

Č. j.: MSPH 94 INS 973/2018-A-11

U S N E S E N Í

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. P. J. v insolvenční věci dlužnice – J. A. B., RČ ..., IČO: ..., ... Opatovická 156/24, 110 00 Praha 1, o insolvenčním návrhu dlužnice a návrhu na povolení oddlužení.

Záhlaví rozhodnutí: zahrnuje označení druhu rozhodnutí (USNESENÍ), jméno soudce (JUDr. P. J.), označení dlužnice s uvedením její přesné identifikace (J. A. B., RČ ..., IČO: ..., ... Opatovická 156/24, 110 00 Praha 1) a označení návrhu nebo věci, o které je rozhodováno (o insolvenčním návrhu dlužnice a návrhu na povolení oddlužení)

Výroková část rozhodnutí je členěna na jednotlivé výroky označené římskými číslicemi:

I. Zjišťuje se úpadek dlužnice – J. A. B.

Základním stavebním kamenem pro vydání rozhodnutí o úpadku dlužníka je zjištění úpadku dlužníka na základě osvědčení a dokazování skutečností uvedených v insolvenčním návrhu. V podrobnostech viz část první, V. kapitola, „Postup soudu po podání návrhu na povolení oddlužení“.

II. Soud povoluje řešení úpadku dlužnice – J. A. B., RČ ..., IČO: ..., ... oddlužením.

Výrok o způsobu řešení úpadku dlužníka – pro stručnost lze odkázat na předchozí část této kapitoly „Kdy bude rozhodnutí o úpadku dlužníka spojeno s rozhodnutím o způsobu jeho řešení?“.

III. Insolvenčním správcem se ustavuje JUDr. J. B., IČO: ..., se sídlem ...

Určení osoby insolvenčního správce je upraveno v § 25 IZ:

- a) insolvenční správci budou určováni postupně, tzv. kolovacím způsobem;*
- b) pro pořadí insolvenčních správců při jejich přidělování pro jednotlivá insolvenční řízení má být rozhodující den zápisu jejich sídla nebo provozovny do příslušné části seznamu insolvenčních správců; sídlem insolvenčního správce je místo, jehož adresa je zapsána v seznamu jako adresa sídla. Insolvenční správce je povinen v sídle vykonávat činnost skutečně a převážně v úředních hodinách (§ 5a odst. 1 z. i. s., změněný s účinností od 1. 6. 2019 zákonem č. 31/2019 Sb.), provozovnou insolvenčního správce je místo, jehož adresa je zapsána v seznamu jako adresa provozovny. Provozovna se nesmí nacházet na místě nezpůsobilém pro výkon činnosti stanovených insolvenčním zákonem. Insolvenční správce je povinen v provozovně vykonávat činnost v úředních hodinách (§ 5a odst. 4 z. i. s., změněný s účinností od 1. 6. 2019 zákonem č. 31/2019 Sb.). U provozoven insolvenčních správců byl omezen jejich zápis do seznamu insolvenčních správců zákonem č. 31/2019 Sb., kterým*

byl s účinností od 1. 6. 2019 novelizován zákon o insolvenčních správcích. V obvodu jednoho krajského soudu může mít insolvenční správce pouze jednu provozovnu. Má-li insolvenční správce v obvodu jednoho krajského soudu sídlo a provozovnu, zapíše se do příslušné části seznamu vedené podle obvodů krajských soudů pouze sídlo (§ 5a odst. 5 z. i. s.).

Systém provozoven, které si insolvenční správce mohl zřídit v každém okrese, zavedený s účinností od 1. 1. 2014 novelou provedenou zákonem č. 294/2013 Sb. (účinnost od 1. 7. 2017) byl nahrazen systémem dvou seznamů vedených zvlášť pro insolvenční řízení, kde je úpadek dlužníka řešen:

- oddlužením,
- konkursem (§ 17 odst. 3 z. i. s.).

c) Osoba insolvenčního správce bude vybrána dle pořadí ze subjektů zapsaných v obvodu krajského soudu, který je insolvenčním soudem dlužníka, jestliže v okamžiku podání návrhu na určení osoby insolvenčního správce k rukám předsedy insolvenčního soudu:

- bude předložen řádný a včasný návrh na povolení oddlužení (§ 389 až 396 IZ);
- bude insolvenčnímu soudu předložen řádný návrh na prohlášení konkursu nebo
- nebude insolvenčnímu soudu podán návrh na řešení úpadku dlužníka povolením oddlužení nebo povolením reorganizace nebo
- dlužník není osobou podle § 3 odst. 2 z. i. s., tzn. dlužník není subjektem, který je podle zvláštního právního předpisu finanční institucí se zvláštním režimem nebo obchodníkem s cennými papíry, centrálním depozitářem, provozovatelem vypořádacího systému, organizátorem trhu s investičními nástroji, investiční společností, investičním fondem penzijní společnosti nebo penzijním fondem, nebo
- nejde o dlužníka, u něhož je bez dalšího přípustná reorganizace podle § 316 odst. 4 IZ.

Předseda insolvenčního soudu je oprávněn **určit osobu insolvenčního správce mimo pořadí** dané kolovým způsobem přidělování věcí při splnění podmínek popsaných v odborné literatuře.²⁴

IV. Městský soud v Praze prohlašuje ve věci svou mezinárodní příslušnost, neboť je založena příslušnost soudů České republiky, a to podle čl. 3 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení, neboť hlavní zájmy dlužnice jsou soustředěny v České republice, když

²⁴ KOZÁK, J. In: KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon. Komentář*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 80.